

SETMANARI IL·L·STRAT DE LITERATURA NOVAS Y ANUNGIS

Dedicat ab preferencia al desarrollo de la vida teatral de Catalunya

SORTIRÁ LOS DISSAPTES

Director: D. JOAN BRÚ SANCLEMENT

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:

Carrer de las Cabras, 13, según.

Bussó á la escala.

Despatx: de 12 á 2.

PREUS DE CADA NÚMERO:

Número corrent.. . . 0'10 Ptas.
» atrassat. . . . 0'15 »
» » pera
los no suscrits. . . . 0'20 »

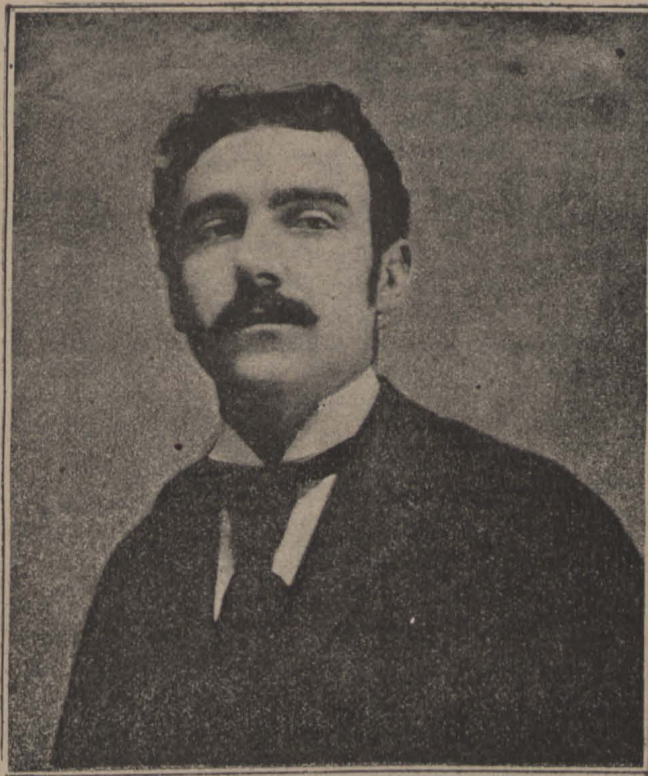
PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

En Barcelona. Ptas. 2 trimestre.
Fera ciutat. . . » 2 »
Extranjer y
Ultramar. . . » 10 l' any.

NOSTRE GRABAT

No aném á fer una biografia, ni molt menos un judici crítich del jove y ja distingit artista, en Mateu Balasch, en primer lloch perque poch es l' espay de que podém disposar pera posar de relleu totas las envejables cualitats que l' esmentat artista atre-sora, y en segon lloch perque millor que nosaltres ja las ha posadas de manifest tota ó quasi tota la premsa local, encomiant ab frases tan llohables com justas, lo crescut nombre de quadros que darrerament ha exposat en lo elegant saló «Hotel de Ventas», del carrer de la Portaferriassa.

Entre las obras que l' senyor Balasch nos ha portat de Roma, des-colla la que dú per tí-tol: ¡Abandonada!, inspiradíssima composició plena de sentiment y delicadesa; la que representa una víc-tima d' amor ab lo fruit de la seva deshonor, menys-

MATEU BALASCH

preuhada pel seu fals amant, morint d' humiliació y de miseria al peu del atri d' un suntuós temple un matí plujós de la tardor. La perspectiva de dit quadro está molt ben estudiada; la valentia y netedat de color, no pot ser millor entesa, y l' conjunt, la entonació total, resulta sumament simpática, tan enmotllada al natural, que intel·ligents y profans en lo diví art de Murillo no troban frases per expressar la admiració que l'ls causá la primera obra de empenta que ha sortit del elegant pinzell del jove artista.

Per aixó LO TEATRO REGIONAL, tan amant de las glorias dels fills de Catalunya, té l' honor de presentar als seus estimats lectors lo retrato d' en Mateu Balasch, á qui felicita cor-

dialment y espera ab fruició poguerli apreciar altrás obras que superin á las darrerament expo-sadas.

A CASA L' ALCALDE Ó DITXÓS BALL DELS COTXEROS!—
 Sainete en un acte y en prosa original de D. V. Brossa y Sanjerman, estrenat en lo teatro de Novetats la nit del 2 del corrent.

Petit es l' argument que constituheix la obreta del Sr. Brossa; pero aquesta falta 's trova compensada ab algunas escenas populars ben copiadas del natural; en las que intervenen personatjes ben dibuixats, y ab un diálech abundant en acudits qu' exitaren la hilaritat del públich en varias ocasions.

Apart d' aixó, lo sainete *A casa l' alcalde* resulta algo llarch; á nostre modo de veure, escursadas algunas escenas que no afectan al desenrotlló de l' acció, la obra guanyaria molt.

La execució fou bona per part de tots los actors. L' autor va ser cridat á la escena al final de la producció.

LA GRAN VIA (BALL DE TARDE.)—Apropósit en un acte y dos quadros, en vers, original de D. Joaquím Montero, estrenat en lo mateix teatro la nit del 6 del actual.

Aquesta es la primera obra que de dit senyor ve-yém representar: no sabém si n' ha escrit d' altrás; pero de totas maneras l' apropósit de que parlém es un agradable passa-temps en lo qual hi campeja un bon humor que 'l fa recomanable.

La producció del Sr. Montero, vé á ser una excusa pera cantar los números de música de la popular sarsuela *La gran via*; pero á més d' aixó conté varias escenas dialogodas ab garbo y bastant xistosas.

Lo Sr. Montero que per altra part es un apreciable actor, representá en la seva obreta uns quants tipós que li valgueren una bona cullita d' aplausos.

Tota la companyia de Novetats pren part en la execució del apropósit, inclús la Sra. Mena. Tots foren cridats á la escena al finalisar la obra.

M.

HISTÓRICH

Truca un baylet d' uns deu anys
 á la porta d' una casa
 y diu:—¿Farán lo favor,
 (si no han de incomodarse,) de
 deixar-me aná á buscar
 dalt de la vostre torratxa,
 l' estel que se 'ns ha penjat
 fentlo volar jo y un altre?
 —Aixó ray! ja hi pots anar.
 —Ab son permis moltras gracias!

Baixa 'l baylet ab l' estel
 contentó com unas pasquas;
 y al despedirse ab bons fins,
 aixís li diu la criada:
 —Vaja, noy, tant grandot qu' ets
 y fás volá estels, encare?...
 Y respon tot sofocat,
 sens' pensarshi molt ni gaire:
 —No 's pensin que sigui meu!...
 —Y doculis, de qui?—¡Del meu pare!

GUILIÉM TORRES.

LO PLOR

Qu' es lo plor?... lo preliudi de la vida
 ab lo que fa 'l debut la criatura
 al entrar en la lluyta fraticida
 de la bèstia pitjor de la Natura.

Per qué al náixer plorém? Lo plor qu' indica
 en lo tendre infantó que encare ignora
 los enganys ab que 'l viure 'ns sacrifica,
 si 'l pobret no pot dir lo que l' acora?...

Per qué plorar?... Per qué nostra existencia
 se comensa ab un plor y ab plor s' acaba
 y plorar es la dura penitencia
 que l' ánima sofreix del dol esclava?

Qué 'ns fá plorar?... La mort?... Una desgracia?...
 La pérdua d' un amich á qui volíam?...
 Lo temor de que Deu no 'ns tinga en gracia,
 si un jorn, sense adorar-lo, nos moríam?

L' amor que tots sentim en vers la vida
 que sols se 'ns ha donat per sufrir penas
 y la estimém per més que té rendida
 nostra ánima ab argollas y cadenas?

¡Plorar en lo morir! quan se deu riure!
 Perque fineixen totas las torturas
 que 'ns matan y tan sols nos deixan viure
 per morirnos plorant com las criaturas.

Qu' es lo plor?... Un misteri de la vida?...
 La síntesis del dol que al cor amarga?...
 ó la expressió de l' ánima afligida,
 ó un excés de alegría que 'ns embarga?

De qué serveix lo plor?... No sé compendre
 lo motiu del plorar y aixó 'm fa riure...
 Puig tot lo que no 's pot donar ó vendre
 no es menester al mon per poguer viure.

No s' á que ve 'l plorar; aquesta cosa
 que 'ns trastorna 'ls sentits y 'ns aclapara,
 que 'ns ofega per dins y que 'ns fa nosa
 y reventa pels ulls sobré la cara.

No sé perque existeix. Lo trobo inútil.
 ¡Lo plor!... ¡Pro qu' es lo plor!... hipocresia
 del sentiment humá, qu' es cosa fútil,
 perque quasi no 'n queda avuy al dia?...

Es, pot ser, l' arcabot del goig que dona
 la pérdua d' un mortal qu' un dot nos llega,
 y ab falsos llágrimas aixís s' abona
 la riquesa que fou sa ambició cega?

Es, tal volta l' esplay d' alguna pena
 que 's disolt dintre 'l cor, per destilarse
 ó be 'l deslligament d' alguna vena
 ab sang aglomollada al congelarse?...

¡Qu' es lo plor, Deu sagrat! Jo fantasio
 constantment per resoldre aquest enigma
 que 'm fá duptar de tot; y 'm fastidio
 consumint eixa vida en llarch estigma.

Inspiram, que no crech ab lo que plora.
 ¡Fins lo plor del infant m' apart mentida!
 Pro, ploro jo també... mon cor anyora
 lo no poguer plorar tota la vida.

Ah, si, si; jo he plorat ab tota l' ánima
 al veure la tristor del cementiri,

jo m' he vist defallir y caure exànim
de tant... de tant plorar... ¡de tant deliri!

Jo he plorat lo menyspreu de ma estimada;
las flors que del seu pit va arrencá un dia,
he ruixat ab un plor cada vesprada
y era plor de vritat que al cor naixia.

Jo he plorat en la falda de la mare
ab tot lo sentiment de la ignocencia.
Jo he plorat d' un amich la sort avara
y ploraré dels homes la inclemencia.

Qu' es lo plor un misteri de la vida,
la sintessis del dol que al cor amarga,
y la expressió de l' ànima afligida
y un excés d' alegria que 'ns embarga;

un enigma del cor es eixa cosa
que 'ns trastorna 'ls sentits y 'ns á clapara,
que 'ns ofega per dins... y que 'ns fa nosa,
y reventa pel ulls sobre la cara.

IGNASI IGLESIAS.

SISÉ CONCURS

(BASES PUBLICADAS EN LO N.º 56)

1. Lo marquès de Cornudella, lema, *¿Qué millor semblansa?*—2. Las espigas, lema, *Rosella*.—3. Una desgracia, lema, *Màrtir del trevall*.—4. La Layeta, lema, *Malaltia del cor*.—5. Las balansas, lema, *Es un cas com un cabàs*.

LA REDACCIÓ.

CARTA DE MADRID

4 de Mars.

Al inombrable catàlech de obras dramàtiques que jauhen en lo panteón del oblit, no tardará molts días á agregarshi un drama titolat *Despues del combate* que acaba d' estrenarse en lo *Teatro Español*.

Com sa malaltia no es de pronóstich reservat, semblarán antitéticas mas afirmacions sobre son fatal desenllás y las mostrás de robusta constitució que he notat en la obra.

Una llegenda portuguesa inspirá al poeta portugués, Almeida Garret, un drama que té per títol *Fray Luiz de Souza*. Conta la esmentada llegenda que havent caygut presoner D. Joan de Portugal en la batalla de Alcazar-Kivir, y no haventse sabut res d' ell, durant vint anys, sa esposa, oblidant al que creu mort, s' enamora tot seguit d' un noble cavaller nomenat Mannelde Souza, casantse ab ell com si venament fos viuda, ab qual marit tingué una filla, perament després d' un espay de quatre il·lustres, se presenta don Joan á sa presència, vestit de pelegrí, venint de llunyanas terras, demacrat y envellit per los anys y per los rigors y cruesas d' un llarch cautiveri. De mana compte á sa esposa d' aquella fé jurada devant l' altar, increpantla durament per haver disposat d' un cor que no li pertanyia donat al primer que l' havia pretengut.

Com don Joan, durant sa llarga y miserable vida de cautiu, no havia deixat de pensar un instant ab sa adorada esposa, sofreix tan gran decepció al patentisar lo perjuri de sa muller, que perdudas ja aquelles encisadoras il·lusions y aquelles falagueras es-

peransas que tants anys l' havían alentat á esperar en lo pervenir lo ansiat día de poder abraçar al objecte de son carinyo, que no poguent sobreviure á tanta ingratitut, clava una daga en son pit pera acabar ab una vida que pera res estima, perquè ¿qué val la existencia física quan la existencia moral acaba sos ideals? ¿Qué valen un cervell que res espera, y un cor que no funciona?

Aterrada sa esposa, devant d' aquell terrible espectacle, resol morir també moralment y per expiar sa culpa, professa en un convent, aixís com son segon espós Souza, horroritzat per aquella mort que pesa sobre sa consciencia y per lo finament de sa única filla, qual noticia reb en aquell instant, se retira també del mon, professant en lo convent de San Domingo de Betlém, de la capital lusitana.

Aquesta llegenda va servir al poeta portugués Almeida Garret per escriure un drama que 'ls literats de nostra veïna nació, miran com una joia literaria de las preuhadas, essent estimat l' autor com lo Shakspeare de Portugal.

Los senyors Don Luís López Ballesteros y Don Manuel Paso, son los traductors y arregladors del esmentat drama portugués, haventli donat per títol *Despues del combate*.

L' argument, com se veu, no ofereix cap novetat en lo teatro. Las llegendas de la Edat mitja, están plenas de cassos análechs y no pocas vegadas nostres poetas legendaris y romàntichs com García Gutiérrez, Zorrilla, Saavedra, Hartzenbusch y altres, las han trasportat al teatro, essent representadas avuy día ab públich aplauso, per més que alguns crítichs á la moda, califiquin lo género de arqueològich.

Los traductors y arregladors, han sabut trasplantar dita obra ab totes las galas de un frondós fullatge. Embadaleixen al auditori, tandas de versos d' una armonia encisadora.

Lo diàlech, está salpicat de pensaments qu' entranyan grans ideas morals arrencant voluntaris aplausos.

Algunas situacions, son altament patéticas y los recursos escénichs que campejan per la obra, demostren pericia en los autors. Lo convencionalisme dramàtic y la sobrietat ab que 's desenrotlla l' argument, donan fé de que 'ls autors coneixen los bons models del género romàntich.

Ara be ¿no semblará un contrasentit, oposat á la bona llógica, que després de tan estimables prenas com reconeix lo públich y la crítica al esmentat drama, li pronostiqui una mort tan prematura? ¿Quina es la causa? Repetidas voltas he donat ma pobra opinió sobre aquest punt. No son de igual naturalesa los ressorts de la llegenda y los del drama. Lo més difícil d' aquest transport, es saber escudriñar l' efecte que las situacions del llibre, poden produhir sobre la escena.

Los efectes plàstichs, res valen en lo llibre y son de molt valor sobre l' escenari. Los rasgos més patéticos en la historia, resultan á voltas altament ridículs y extemporanis posats en acció. Moltes de las bellas imatjes que passen ab tanta facilitat de las páginas del llibre á la imaginació del lector, mostrantli sublimes horitzons y delectantli son esperit, son sols objectius que pertanyen exclussivament al objecte del pensament, al *no-jo* de la filosofia y reclaman permaneixe impalpables, sens admetre altre escenari que las circonvolucions del cervell humá.

No coneix lo drama del autor portugués, ni lo gust regnant del públich de aquella nació, pero á jutjar per la mostra dels traductors, he de creure que ó dit drama no es una joia ó que 'ls arregladors l' han desvirtuat completament despullantlo de certs incidents que semblan faltarli. Las escenas de més efecte 's malogran per falta de preparació. Son con-

junt es una planta exòtica que no logra á pesar de sos bons versos, convence, enternir ni entusiasmam al auditori.

Res significan los estrepitosos aplaudiments, ni las instancias pera coneixe al autor, del día del estreno, porque son las penyoras de la amistat ó del companyerisme que sols duren un día; res significaría lo millorament en la execució, que podria oferir un conjunt de companyia més armónich que 'l del Teatro Espanyol. Lo mal está en que la obra no reuneix las condicions precisas per interessar al públich, sens lo qual, cap producte dramátich, podrá posar arrels molt fondos sobre la escena.

A. B.

SITJES.—Teatro del Retiro. Societat Dramática Catalana. Com diguerem en lo número anterior, se posá 'l diumenge passat en escena ab tot lo aparato que requereix lo bonich drama catalá, *Tal farás tal trobarás*, que tingué bona acceptació. Per dá fi á la funció va posarse en escena la joguina en un acte, *Sense argument*, essent molt aplaudits tots los actors que hi van pendre part. En lo Teatro del Prado, la Companyia Artística d' aficionats, posá 'l mateix diumenge la comedia en un acte *La base quinta*, lo juguet cómich en un acte *Un beneit del cabós* y la pessa *A la prevenció*, que foren ben executadas y obtingueren molts aplausos.

J. S.

ARENYS DE MAR.—La nova costum que ha implantat l' Ateneo de fer funció tarde y nit ha sigut la causa de que renaixés l' animació del públich que cada día es més numeros.

Batalla de Reynas fou lo drama que 's representá lo diumenge passat en dita societat, obtenint un bon desempenyo, que molt millor hauria sigut á no ser las Sra. Martínez que ab sas equivocacions y sa fredor en quasi totas las escenas, doná á comprendre que s' havia fet poch cárrech del paper que li confiaren.

M.

REUS.—Després de penosa y llarga malaltia ha mort lo jóve don Salvador Fábregas Casanovas, director que fôu del «Reus Literari» y propagador de las ideas catalanistas.

Nos associém al dolor que s' apreciable familia sent per tant irreparable pérdua.

Ll. S.

TARRAGONA.—La societat «Club Tranquil», comensá lo diumenge passat la temporada de Quaresma, posant en escena lo drama en un acte del Sr. Escaler *Al peu de la creu*, essent molt aplaudit, y además de una pessa castellana, lo monólech *Un bon Jan* que tingué una ovació.

R. F.

MOLLET DEL VALLÉS.—Adelantantse en part al desitx manifestat en ma darrera, la companyia de D. Llorens Valero, posá en escena lo diumenge 26 del passat, després de *Los Amantes de Ternel*, la comedia catalana en tres actes d' en Piquet, *Dos llansols y un vestit negre*. Abduas obtingueren bona interpretació.—Hem d' advertir á aquesta y á totas las companyias que 's dedican á trevallar pels pobles, que 'ls de fora també saben dir que 'ls actors

sembla que fassin puxinel-lis en obras com aquestas que sols eran bonas pera 'l públich uniformament popular de l' Odeón.

En nostre teatro vegerem una nit, *Un llaminer dintre un sach*, que n' hi havia pera *empatar* als actors.

Ab molta satisfacció assistirem lo darrer diumenge en que 'ls aficionats d' aquí posaren *La flor de la montanya*, ab molt gust artístich. Intervigueren en la representació lo Sr. Rodón com á director, y com á actors, la senyoreta Cervera y 'ls Srs. Demiguel, Subirana, Renóm, Blanxart, Busquets, Rosés y Banús, que interpretaren tots lo seu paper d' una manera acabada. Aixís nos agrada veure als nostres vehíns; actors y públich, en aquestas obras saben de qué se las heuen y 'n treuen exemple, per cumplir lo verdader fi del teatro y no representant dramas d' espectacle en teatros de sis metros d' amplada. Esperém que no passarà temps sense que 'ns donguin altra obra de casa.

Pera demá 'l Sr. Valero té anunciat l' estreno de son drama *En lo més fondo del mar*. Procuraré parlarne conforme á una obra nova requereix.

J. P. R.

TARRASSA.—En la funció donada diumenge últim en l' Ateneo, á més de dos obras castellanas, va posarse en escena la divertida sarsuela *La por!*. En ella s' hi distingí molt especialment lo Sr. Rius, secundant ab acert la Srta. Sanllehi y 'ls Srs. Pujol, Comas y Cabeza.

Pera 'l diumenge pròxim esta anunciat lo drama *Las euras del mas*.

M.

VILANONA Y GELTRÚ.—Lo moviment artístich d' aquesta població es tant escàs, que no val la pena tan sols de mencionarse.

* *

Un setmanari que 's publica en aquesta població y al que aludirem en l' anterior correspondencia, nos dedica un *graciós* suelto que desde las columnas del *Diario de Villanueva y Geltrú* hem contestat.

A *El Pueblo*, altre vegada li ha passat alló de *anar per llana*....

* *

De cap novetat teatral puch donar compte als lectors de LO TEATRO REGIONAL.

* *

Com no soch gens amant de las costums francesas, y tenint de deixar lo cárrech de corresponsal, cárrech que passarà á ocupar don Manel Colomer, tinch l' honor de despedirme dels fins avuy llegidors meus, desitjantlos salu y... molts pessetas.

S. P.

IQUINA VIDAI

Com l' aucell, que busca ansiós los seus fills, que incompassiu un atrevit pastoret
va robarlos de son niu;
així jo, per mar y terra,
de pena omplenat mon cor,
corro errant ab ànsia folla
en busca del meu amor.

SISQUET DE REUS.

L' AMERICANO

NOVELETA

(Continuació)

Las campanetas y 'ls girasols se colltorsavan mirant à Ponent pera cloure's més tart empresonant dintre sos càlzers lo cuch atrevit, pera apareixer asfixiat al mati vinent. Los polls y 'ls oms s' extremian bressolantse suaument, com si l' eura que s' abressava à las socas, los hi causés sensacions carinyosas condolguets de sa trista orfanesa.

La mar, aqueix bellugós mirall que vestintse ab los colors del cel tanca en sa profunditat, mortals y tenebrosos abismes, onejava lleument, com lo pit de la dona enamorada, retirantse avergonyida de haver en sos trasports amorosos besat la platxa, entre quals sorras se fonian sas escumas saladas.

Vesprada hermosa, comparable sols per lo tendre y bonica, à las bellesas de la Roseta, realzadas per la comoció que sentia à mida que s' acostava l' hora de juntarse pera sempre més à en Quico, ab la solemnitat que la lley y la religió à tots imposan.

Dintre 'l seu quarto y davant d' un petit mirall col·locat sobre una tauleta de fusta pintada figurant caoba, ajudada per sas millors amigas, donava l' últim cop de mà al seu trajo de núvia, tot de fail negre. La mantel·lina blanca sostinguda per agulles de picar clavadas entre 'ls rissos de sos cabells assabatxas, queya en plechs sobre sas espatllas, deixant al descobert las senzillas arrecadas, regalo del que anava à ser lo seu espós, com aixís mateix l' agulla de pit que sostenia un brot de flor de taronjer, símbol de la puresa de la Roseta.

Entretenguda en los últims detalls de tocador, improvisat en sa habitació de soltera, la sorprengué la bulla ab que 's divertian los convidats à la boda, que junt ab lo nuvi anavan à buscarla pera dirigirse à la iglesia à celebrar lo matrimoni dels dos joves promesos.

Als pòchs moments aparegué en la porta del quarto la simpática figura d' en Quico, ó més ben dit, ell mateix en persona, vestit ab lo trajo que allavors estrenava à qui ella va mirar tota commoguda, baixant desseguida la vista, mentres la més dolsa rialleta 's dibuixava en sos llavis y lleu rojor invadia sas galtas envellutadas, al veures embolcallada per lo apacible esguart del enamorat donzell, al contemplar la hermosura d'ella, realzada com may s' havia

imaginat per lo, en mitj de sa senzillesa, sever y elegant vestit de núvia.

—¿Ja estás à punt?—preguntà ell ab veu tremolosa.

—Sí, jo surto. Comenseu à baixar,—digué à sas amigas.

Aquéstas sortiren una à una de la habitació, y ella en lo curt moment de veures sola, se despedí com no es possible explicarho, ab una mirada que fou tot un poema, del lliu que ja no havia de rebre més lo seu cos, adormintse entre las falagueras il·lusions de enamorada; de las cadiras abont ja no se asseuria; del mirall que per últim cop reflexava sa cara esgrogueida per la emoció; de la calaixera que guardava entre sas robas de donzella, nombrosos objectes, memorias tendres del seu festeig; de la finestra en la que ja no sortiria à esperar à en Quico, y à embadalirse en la contemplació de Natura, quan sos pensaments necessitaven més ample espay que l' estret del quarto; de las encara ufanas flors, cullidas per ella lo mati d' aquell dia memorable en la historia de sa vida, y posadas en gerros per

banda del quadro de Santa Rosa, qual imatge besà ab tota l' ànima, sortint desseguida envers la escala, aixugantse las llàgrimas que no pogué contenir al donar l' últim adeu à las parets, als mobles y als mil objectes que li recordavan sos alegres anys passats, y que per forsa tenia d' olvidar atreta per las allavors si be desconegudas, pressentidas delicias de la existencia nova en que son esperit ja anticipadament se gaudia.

Al apareixer al cap-d' avall de la escala, remor de admiració sortida espontànea del grupo dels homens barrejada ab altra de satisfacció y alegria del de las donas perque en aquells honrats pits no hi germinavan ni envejas ni rancunias, acullí à la núvia que ja s' havia asseurenat de la comoció sentida.

No li faltaren ab tal motiu à 'n Quico, francas brometas y suaus copets à la espatlla, de que ell volia lliurarsen fent lo desentés, pero que complavian agradosamente lo seu amor propi.

Un cop tots reunits, se posaren en camí en comitiva cap à la iglesia, formant los homens un grupo ab lo nuvi en primera fila y altre las donas ab la núvia al davant, sortint la gent à las portas pera veurels passar, disfrutant aixís d' aquella part pública de la festa, que gosavan ab alegria, perque 'ls promesos no se sabia pas que tinguessen cap enemich.

Desde 'l gambeto llarch, que arribava als talons, fins al barret de jipijapa que alguns duyan per tot temps, com si fos lo sello indispensable pera demostrar que havian estat à Amèrica, de tot se veyà entre 'ls homens, y las donas, sense distinció, vestían la clásica mantel·lina blanca, més ó menos adornada de blondas, segons la posició de cada una.

Ab la broma consegüent en semblants cassos, aumentada en aquella ocasió ab la presencia de 'n Panyellas, que va escaure à trobarse per lo camí, y que tots los de la colla l' obligaren à formarne part, arribaren à la iglesia, y 'l sagristà tan bon punt los vejé, va correr à avisar al senyor Rector, que sortí als pòchs moments ab lo roquet sobre la sotana y 'l llibre contenint la Epistola de Sant Pau, que havia llegit à mit poble, y per lo tant ja la deya de memoria.

Avansaren los nuvis cap al mitj del altar, llumenat per quatre ciris, y al voltant formant compacta muralla s' hi agruparen los convidats, los testimonis en primer terme, donant comens à la cerimonia solemne, que la feyan encara molt més respectuosa, las ombres que omplenavan tota la nau del temple, interrompudas solzament per los quatre llums del alta major y 'ls de las llantias, que penjavan de la alta volta davant dels altres altars laterals.

L' acte 's celebrà ab tots lus seus detalls corresponents, pronunciant ab veu entera y clara 'ls nuvis l' últim si que tantas vagadas s' havian repetit à solas al pou de la mar, sota 'ls arbres del Vinyet, prop de la llar al hivern, en lo lliudar de la porta de casa d' ella al estiu, en la sala de ball, y en tants altres llocs, que no podria citarsen cap que no guarde una memoria venturosa pera ells.

Tant bon punt terminà l' acte, los escolans, pera arreplegar més bonas estrenas, feren voltar las campanetas del Gloria, mentres los convidats se disputavan lo gust de ser cadascú lo primer de donar la enhorabona als nous marit y muller, produhintse ab aixó tal bulla y confusió com si ningú 's recordés que 's trobavan en la iglesia.

Quan sortiren del temple, en Quico y la Roseta passaren al davant del acompanyament fent brasset per primera volta, y algun testimoni m' ha assegurat al contarne tots aquestos detalls, que una vegada que 'ls perderen de vista tan per la distancia que 'ls separava com per la fosca del vespre que tot ho engolia, sentiren una lleugera remor, que tan podia ésser la d' un petó, com la del frech de las fullas dels arbres lleument mogudas per l' oreig.

(Seguirà)

HIVERN.

[Ni may que tornis!

Las serras y las planas,
 restan nuas del tot;
 de flors y de poncellas,
 no se 'n veuen enlloch.
 Los caminals ens mostran,
 catifa de cristall,
 puig relliscosa gebra,
 s' hi exten de cap á cap.
 No s' ou pas l' aucellada,
 xerrotejar pel bosc;
 y 'l sol ja no 'ns deix' veure,
 son róssech de llum d' or.
 Xiula forta ventada,
 qu' arrastra 'l sech fullám;
 pel rech l' aygua no hi llisca,
 porque s' ha congelat.
 A poch á poch ne cauhen,
 grossos borralls de neu
 y las negras teuladas
 se tornan blanchs mantells.
 Tot don' al cor tristura;
 fins lo alegriu casal,
 'l hivern ab sa cruhesa,
 avuy també ha endolat.
 Prop de la llar fumosa,
 s' hi veu tot buyt l' escó;
 avans lo padri hi seya,
 mes are... ¡l fret l' ha mort!

JOSEPH GARCÉS Y CODINACH.

TEATROS LOCALES

PRINCIPAL.—Ab numerosa y lluhida concurrència 's verificá lo tercer concert de la série qu' en la actual Quaresma dona la Societat Catalana de Concerts. Figurava en lo programa la segona audició de la introducció á *L'Atlántida* de Morera que obtingué lo mateix éxit que 'l dia de son estreno.

Lo número que tothom esperava ab interés era la oda sinfónica *Le Désert* de David, que desde molt temps no s' havia sentit á Barcelona. La primera part ya se rebuda ab certa fredor; pero després lo públich se reanimá y en diverses ocasions aplaudi ab entusiasme, en especial després de la sortida del sol, fracment que 's tingué de repetir.

Lo mestre Nicolau 's vejeé sumament festejat per l'acert ab que dirigí tots los números del programa.

LICEO.—*La Marsellesa*, *Robinson*, *Jugar con fuego* y altrás per l' estil, son las obras que fins are s' han vingut representant en lo Gran Teatro. Totas ellas han obtingut una interpretació acceptable. Dijous devia debutar la primera tiple D.ª Enriqueta Maya ab la sarsuela *Campanone*.

CIRCO.—Va fent no més que la viu, viu, donant á coneixe obretas incoloras com *Un matrimonio fra due donne*, *Lubino*, etc.,

Per aquesta setmana está anunciát l' estreno de la gran opereta *Il diavoli della corte*.

Ci vedrà.

ROMEA.—Com no arrivém á temps pera parlar del estreno del drama *Llas de fòch* que devia efectuarsé dijous, ho deixém pera la setmana entrant.

NOVETATS.—En altre lloch de aquest número doném compte dels dos estrenos catalans derrera-ment efectuats en aquest teatro.

Dimars s' estrená lo melodrama *Genoveva*, arreglat al castellá per D. J. Ayné y Rabell. Dihent qu' 'l melodrama es original del famós autor francés d' Enery, verdader mestre en lo género, dit está que abundan en ell las situacions dramáticas d' aquellas que tenen en un fil lo cor del espectador que pateix ab las maldats que porta á cap lo traidor y s' alegra y respira ab satisfacció al veure castigada la vilesa y triomfant la virtud.

L' acció que constituheix lo melodrama *Genoveva* es interessant del comensar al acabar, sent conduhida—la acció—ab tal tino, que la obra resulta clara y sense nebulositats.

Lo Sr. Ayné ha estat molt discret en l' arreglo de la producció, donchs lo llenguatge qu' en ella s' usa es bastant cuydat.

En la execució, que 's ressentí algo de falta de ensajos, s' hi distingiren no obstant las Sras. Mena. Ferrer y los Srs. Parreño, Esteve, Oliva, Guitart, y Virgili.

S' estan fent los preparatius pera posar en escena lo melodrama patriótic *El molinero del Bruch*.

TÍVOLI.—Dimecres se cantá la ópera de Breton *Gli amanti di Teruel*, qual execució resultá regular. En la terra dels cegos...

ELDORADO.—La *reprise* de *La casa del oso* ha sigut acertada donchs ha proporcionat molts aplausos als seus intérpretes.

Dimars s' estrená la sarsuela *Bodas de oro*, lletra de D. Calixto Navarro, música del Mtre. Rubio. Es aquesta una obreta delicada, ab algunas escenas impregnadas de sentiment y que per lo tant no es extrany que no fos gayre del agrado del públich que habitualment concurreix á aquest teatro, que té 'l paladar acostumat als menjars picants.

La música, si be algo pretenciosa, conté alguns motius inspirats, tenintse de repetir una romansa.

Próximament estreno de la sarsuela *La mujer del molinero*.

LABRUGUERA.

INTIMA

Fa cosa de poch temps que jo no encara los dramas del amor podia entendre. Mentida me semblava veure un home ple de sabiduría y de vivesa llensarse apassionat tras d' una dona abandonant son ben-está y riquesas, passant tota una vida de martiris fins á trobar la mort darrera d' ella. Follías y res més aixó 'm semblavan fillas tant sols d' acaloradas pensas. Avuy no penso aixis; soch tot un altre; tot ho veig diferent: avuy me sembla que l' home sens' amor no sab qu' es viure; que l' home que no adora una bella vegeta trist pel mon, viu sense vida y es un hivern continuu sa existencia.

Tot, tot me sembla poch per una dona;
tot, tot me sembla poch per tu, Carmeta,
que has despertat mon cor tot ensenyantli
molts horitzonts de vida y de bellesa.
Tu m' has donat la ditxa, tu, ma aymia:
vaig conceixe l' amor quan vaig coneixet.

JACME VILAR.

Societats recreativas

REGIONAL MARTINENSE. — Dissapte últim tingué lloch en lo Teatro Sicilia, situat en la vehina població de Sant Martí de Provencals, lo debut de la Companyia Regional Martinense, quin director es D. Ramón Barril.

L' obra escullida fou lo popular drama catalá *Don Joan de Serrallonga*, original de don Víctor Balaguer.

Lo desempenyo sigué acertat y la concurrencia sortí satisfeta de la primera funció dada per la Companyia Regional.

FOMENT CATALANISTA. — Diumenge al vespre se posaren en escena las comedias *Las carbassas de Montroig* en dos actes, y *Una senyora sola*, en un.

Lo desempenyo sigué acertat, essent dignes de menció los senyors Flós, Batlle, Mallofré, Fusté, Farré, Figuerola y Simó. Al igual es digne de mencionarse la propietat escénica, molt especialment donada la poca dimensió del escenari, ja que no 's descuidá ni 'l més petit detall.

NIU GUERRER. — Duas obras catalanas se representaren diumenge al vespre, *De tauladas en amunt* l' una, y la sarsueleta *Dorm*, l' altra. Aquesta última tingué caràcter d' aconceixement, donchs desempenyá lo personatge *Sr. Palau* l' actor Eduart Mollá que 'l creá quan en sos bons temps sigué gloriá de la sarsuela Regional, y que avuy se troba retirat de l' escena á causa de una grave malaltia que l' impossibilitá continuar sa artística carrera. En la referida funció conseguí en algunas situacions avivar-nos lo recort d' aquells bons temps.

T. GRANER.

IAIXIS PASSAI

Lo jardí era nevat; y ab alegria
tan sols propia d' infant,
en la neu ta petjada menudeta
volgues estampar.

Ho feres, y cruixint debaix ta planta
la neu ab trist cruixí,
la forma de ton peu, molt més blanch qu' ella
enmotllarshi vegí.

Pro á la tarde hí aní, y essent ja fosa
la neu del seu voltant
desparegué la forma, tornada aigua,
¡corrent com ilusió pel jardí avall,

Aixís passá ab ton cor; com la neu verge,
pro més que la neu fret

ma imatge, infant encar, volguí grabarhi
malgrat de sos gèmechs.

Y ho vaig lograr y en ma pura alegria
vaig riure de tot pler.

¡ Aixó es, que, jove encara jo ignorava
quan falsa la dona es!

Ben prompte d' altrás al entorn posantmhi
ma imatge feble 's feu

¡ Y al cap de poch desaparegut havia
de ta infidelitat en lo torrent!

JUAN POBLET.

Ab lo número próxim se publicarán las quatre planas últimas de la comedia *Lo teatro per dins* y s' adelantan los treballs necesaris al objecte de que, los que ho desitjin, pugin obtenirla enquadrada, á la major brevetat possible.

Desde 'l mateix número, comensará la publicació de *Sant Jordi mata l' aranya*, comedia en un acte.

❧

Adelantan los treballs pera la próxima publicació del segon tomo de la *Biblioteca Popular Catalana*, quin primer tomo ha obtingut molt favorable acullida. Lo segon volúm contindrà articles del distingit escriptor D. Emili Vilanova.

❧

Pera demá diumenge, está anunciada en lo teatro del «Foment Protector de Gracia», una extraordinaria funció á benefici del estudiós director de escena D. Joseph M.ª Vila.

❧

Lo poeta D. Frederich Soler acaba de donar á la estampa son hermós poema dramátich *Jesús*, obra en 6 actes, que desitjem de veras veure estrenada per la grandiositat de sos efectes escénichs. Parlarém próximament de aquesta obra ab la detenció que 's mereix; y 'n donarém á coneixe algún de sos més importants fracments.

La edició está feta ab luxo y bellament estampada en casa de D. Fidel Giró. Forma un elegant volúm de 160 planas y 's ven en las principals llibrerías al preu de 4 pessetas.

Agrahím degudament al autor per la deferencia tinguda ab nosaltres enviátnoshen un exemplar.

❧

¡ *Filla!* es lo títol de un drama gallego, en un acte, original de D. Galo Salinas premiat en lo certámen que l' any passat va celebrarse á Pontevedra.

Aquesta obra acaba d' editarse y la premsa de Madrid se n' ocupa ab elogi.

❧

Pera demà diumenge està anunciada en lo «Foment Catalanista», una representació de la trèdia *Mar y Cel*.

En lo pròxim número publicarem una poesia de D. Conrat Roure quin títol es *Dissecció*, que ha sigut premiada en lo Certàmen celebrat darrerament a Reus.

Pròximament s'estrenarà en lo «Círculo de la Unión republicana» de Sant Andreu, un monòlech català del jove escriptor D. M. Serra Castells, denominat: *Justicia Humana!*

Dissapte passat nostre company de Redacció don Ignasi Iglesias va donar lectura en lo «Centre Català», del seu drama *L'Escursó*. Lo caràcter íntim que lo Centre dona a n'aquesta mena d'actes, va fer que l'auditori's compongués en excelencia de personas intel·ligents en l'art dràmatich y d'aymadors de las bellas lletres catalanas.

La impressió causada per la obra, en los que escoltaren al Sr. Iglesias, fou molt satisfactoria, fentse general lo desitj de que aviat pugui veurers posada en escena, com ho será efectivament. Lo drama està escrit en hermosa prosa y cridà vivament l'atenció per la novetat dels personatjes que nostre amich fa jugar en la obra.

Lo Sr. Iglesias està acabant un altre drama que probablement se estrenarà també dintre de l'actual temporada.

XARADAS

I

Es un arbre la segona,
una planta inversa-primer,
una lletra la tercera,
y toi honra la persona.

P. ROVELLAT.

II

Consonat es ma primera,
com segona musical,
altre nota la tercera,
quarta-inversa mineral
y nom d'home la total.

E. VINYAS.

CONVERSA

—Ahont vas, Lola, ab aquest ciri?
—Lo porto a un sant que li vaig prometre.
—¿A Montserrat potser?
—No; ab un que las dos ja havém dit?

ROSSENDO COL.

TARJETA

D. LEON ORTET

PARIS

Formar ab aquestas lletres degudament combinadas lo nom d'una comedia catalana.

UN FUMADOR.

GEROGLIFICH

K K A K K

D M

1 8 9 3

A

F A C A

D

SI

N A

A. FONTSERCA.

Las soluciones en lo pròxim número.

AVIS

Queda establert lo regalo de costum entre 'ls senyors que envihin as solucions.

Soluciones als Enigmas insertats en lo número 56.

XARADA I. *Es-tu-di-ah-ti-nas.*
" II *Pa-la-u*
" III *Ve-ro-ni-ca.*

18 foren los *plechs* rebuts ab las solucions, ab l'ordre següent:

1, Juli Torres; 2, Noy Bufó; 3, J. Mari; 4, E. Vinyas; 5, Llagosta; 6, Y. M. Roig; 7, M. Sanalp y Punti; 8, J. Olatnas; 9, Pau Nin; 10, Lluís Viola; 11, Francisco Corbella y Vilar; 12, Cambrileña; 13, Un fumador; 14, Joan Xiart; 15, El noy de las Barraquetas; 16, Manuel Ibañez; 17, Joan Navarro; 18, M. Genís.

Toca la sort al número 4 que correspon al *plech* firmat per E. Vinyas.

Correspondencia

Mariano Aleli, S. L., Noy Bufó, Un Avestrús, Ramón Salat, Jaume Castanyolas, Carmeta Tinet, Ramon Serra, Joseph Canellas, Luis Viola y Joan Xicart, no va prou bé lo que han enviat.

Jaume Estrella, Juli Torres, Lluís Casals, Ramón Arana, Francesch Pérez, C. Julián, Busquets, Rosendo Coll, Joan Navarro, V. Jaumet Magrinyà y J. Mari, anirà alguna cosa.

Antón Rafecas, veurém si pot arreglarse.—Martí Lloveyas, ja ho veu, nostre lema es millorar sempre.—A. Pedret, envihi altra cosa.—J. Avelta, anirà algo.—Muntané, es poquet.—J. Alemany, anirà.—Joseph Pont, també y conformes en tot.—Joseph Ribot, no va prou bé.—Dolors Mont, la de vosté sí.—Francisco R., envihi a tra cosa.—Francesch Torres, es molt gat.—F. B. G., ja hi torném?—Joseph Falp y Plana, aixis mateix, anirà.—Joseph Escachs Vivet, alguns.—R. Sala, no resulta, veurém en altre.—Joseph Frias, no pot arreglarse.—J. R. Blanes, va nota.—J. Alemany Borrás, rebut.—J. P. Mollet, servit y esperém ressenya.—Jaume Gacerán, va nota, gracias.—C. M., igualment y conforme.—J. Galcerán, servidas las suscripciones.—J. Bach Genaró, Surtirá.—J. Tarré R., en efecte resulta molt mistich.—E. Riera, no pot atendre, la *xarada*.—J. Campanyà Colomer, la poesia no va, y 'ls epigramas son repulsius.—Martí Genís, refugim las dedicatorias, las composicions acompañadas de tal referim que s'envihin directament al interessat, podén ferho pel correu.—Andreu Bons, veurém en altre.—Sisquet de Reus, aquesta no va prou bé.—Jordi Trullas, aixó no s'escriu.—Artur Canals, plegui, no hi toca.

Imp. Muntaner 40.—BARCELONA